

**SPRAWOZDANIE PODSUMOWUJĄCE KONFERENCJĘ DOTYCZĄCĄ
PROJEKTU NARODOWEGO PLANU ROZWOJU 2007-2013**

W dniu 21 maja w Gdańsku odbyła się pierwsza z cyklu 16 konferencji dotyczących Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013. Konferencję przygotował we współpracy z Ministerstwem Gospodarki i Pracy Departament Programów Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego.

Na konferencję przybyli Wicepremier Jerzy Hausner, p. Irena Herbst, Podsekretarz Stanu Ministerstwa Gospodarki i Pracy oraz p. Ewa Okoń – Horodyńska, Podsekretarz Stanu Ministerstwa Nauki i Informatyzacji. Program konferencji przedstawiał się następująco:

1. **Powitanie zebranych przez Jana Kozłowskiego, Marszałka Województwa Pomorskiego.**
2. ***Prezentacja założeń Narodowego Planu Rozwoju 2007-2013 – pożądane kierunki działań rozwojowych ze szczególnym uwzględnieniem kwestii rozwoju regionów - Wicepremier Jerzy Hausner***
3. ***Strategiczna wizja rozwoju województwa pomorskiego i wnioski z realizacji strategii rozwoju województwa 2000-2006 dla kolejnego okresu programowego - p. Jan Kozłowski, Marszałek Województwa Pomorskiego,***
4. **Wystąpienie p. Jana Ryszarda Kurylczyka, Wojewody Pomorskiego,**
5. ***Nauka w Narodowym Planie Rozwoju 2007-2013” - p. Ewa Okoń – Horodyńska – Podsekretarza Stanu Ministerstwa Nauki i Informatyzacji,***
6. ***Unijne uwarunkowania Narodowego Planu Rozwoju – prof. Jacek Szlachta, Uniwersytet Gdański***
7. **Dyskusja.**

Poniżej opisano główne założenia powyższych wystąpień oraz przebieg dyskusji.

Ad. 2

Premier Jerzy Hausner na wstępie zaznaczył, że konsultacje mające na celu stworzenie Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013 zaczynają się z dużym wyprzedzeniem, ponieważ koniecznym jest harmonijne i długofalowe planowanie rozwoju w szerokim horyzoncie czasowym. Najistotniejszymi тезami wystąpienia Premiera są:

Narodowy Plan Rozwoju ma pełnić funkcję sprawnego instrumentu rozwoju.

Główną zasadą procesu tworzenia Narodowego Planu Rozwoju jest zasada partnerstwa.

Podstawami do opracowania NPR 2007-2013 są strategie rozwoju innych ministerstw oraz prognozy stanu gospodarczego i społecznego państwa.

Według harmonogramu prac nad NPR, w maju i lipcu planowane jest przeprowadzanie konsultacji i organizowanie dalszych konferencji regionalnych; w ich efekcie w grudniu ma pojawić się wstępny projekt NPR. Od stycznia 2005 r. rozpoczną się konsultacje ogólnopolskie.

Wśród charakterystycznych zjawisk gospodarczych w Polsce wymienić można:

- wzrost gospodarczy nie prowadzi do realnej konwergencji między regionami,
- na styku polityki fiskalnej i monetarnej występują zakłócenia, które prowadzą do powstania strukturalnego deficytu budżetowego,
- mechanizmy regulujące zachowania na rynku pracy promują bierne zachowania,
- na badania i rozwój przeznaczane są niskie nakłady finansowe,
- konieczne jest dostosowanie systemu edukacji do rynku pracy

Podsumowując, Premier stwierdził, że:

Plan ma powstać poprzez zetknięcie strategii rozwoju społecznego – gospodarczego i strategii rozwoju regionalnego,

Wśród założeń strategii rozwoju – społecznego Premier wymienił: - naprawę finansów publicznych, - aktywną politykę strukturalną, - reorientację pomocy publicznej, - wspomaganie sektora MŚP, - budowę gospodarki opartej na wiedzy, - rozwój infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej, - stymulację inwestycji,

Głównym założeniem strategii rozwoju regionalnego jest wzrost konkurencyjności przy perspektywie upodmiotowienia regionów,

W efekcie realizacja NPR na lata 2007-2013 ma przynieść: wzrost nakładów na badania i rozwój, rozbudowę infrastruktury oraz rozwój i wykorzystanie zasobów ludzkich

Ad.3

Jan Kozłowski, Marszałek Województwa Pomorskiego przedstawił założenia Strategicznej wizji Pomorza w roku 2010:

Jej pięć podstawowych elementów to:

Silna i zróżnicowana gospodarka

Czyste środowisko

Wielokulturowość i tradycje morskie

Zakorzeniona partnerska współpraca

Otwartość na ciągłe doskonalenie i stwarzanie warunków dla przyspieszonego, rozwoju opartego na wiedzy

Strategia realizacji tej wizji obejmuje pięć filarów. Są to:

Restrukturyzacja i unowocześnianie gospodarki dzięki sprawnemu regionalnemu systemowi innowacji połączonemu z efektywnym wsparciem małych i średnich przedsiębiorstw, a także dzięki restrukturyzacji tradycyjnych sektorów gospodarki.

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności i spójności regionu, obejmująca kreowanie silnego ośrodka metropolitalnego, jak również poprawie atrakcyjności inwestycyjnej aktywne zapobieganie marginalizacji obszarów peryferyjnych, m.in. poprzez wsparcie rozwoju systemu infrastruktury transportowej.

Rozwój kapitału ludzkiego opartego na wiedzy, mobilności i przedsiębiorczości elastycznym systemów edukacji aktywności obywatelskiej i społecznej. Filar ten będzie bazował m.in. na przedsięwzięciach realizowanych w ramach I i II filaru. Projekty tam realizowane mają stanowić stałą bazę gospodarczą generującą popyt na wysoko wykwalifikowane zasoby ludzkie, wiedzę i umiejętności.

Kreowanie wysokiej jakości życia, środowiska przyrodniczego i kulturowego poprzez tworzenie bezpiecznych, ekologicznych i atrakcyjnych warunków zamieszkania, właściwe gospodarowanie zasobami naturalnymi, ochronę przyrody, krajobrazu i różnorodności kulturowej oraz dziedzictwa historycznego, a także promocję zdrowia i rozwój kultury fizycznej.

Rozwój międzynarodowej współpracy województwa ze szczególnym zwróceniem uwagi na pogłębienie powiązań (w tym gospodarczych) w ramach Regionu Morza Bałtyckiego oraz kreowanie jednoznacznie pozytywnego wizerunku regionu.

Realizacja tego filaru będzie oparta głównie o wymienione wcześniej projekty z zakresu transportu o znaczeniu międzynarodowym, gospodarki morskiej oraz w oparciu o współpracę przygraniczną, ponadnarodową i międzyregionalną w ramach inicjatywy wspólnotowej Interreg i jej kontynuatorki w kolejnym okresie programowania.

Podsumowując swoją wypowiedź Marszałek przedstawił następujące wnioski z realizacji strategii:

- W trakcie realizacji licznych programów i projektów ujawniła i potwierdziła się konieczność partnerskiego współdziałania dla maksymalizacji efektów społecznych i gospodarczych;
- strategia jest realizowana a przy pomocy wielu instrumentów finansowych,
- na realizację strategii wpływ ma wiele czynników zewnętrznych,
- system podziału środków jest silnie scentralizowany,

Dla sprawnego realizowania strategii województwa konieczne jest:

- uporządkowanie i rozdział zadań samorządu województwa i Wojewody,

- upodmiotowienie Samorządu województwa w zakresie decyzji dotyczących rozwoju regionu i realizowanych w regionie (decyzje takie nie są z samorządem uzgadniane czy nawet samorząd nie jest o nich informowany).
- w sferze instytucjonalnej, nie jest do zaakceptowania sytuacja, w której samorządy wojewódzkie w sprawach, gdzie w grę wchodzi kwestie odpowiedzialności prawnej oraz zaciągania zobowiązań finansowych, są stawiane wobec faktów dokonanych i to one ponosić mają odpowiedzialność za niewywiązanie przez instytucje rządowe się ze swoich zadań.

Ad. 4

Celem wystąpienia Jana Ryszarda Kurylczyka, Wojewody Pomorskiego, było zwrócenie uwagi na trzy istotne aspekty rozwoju województwa pomorskiego:

- położenie nadmorskie; w związku z powyższym należy opracować założenia gospodarki morskiej, pozwalającej na jak najwydajniejsze wykorzystanie tego waloru,
- przemysł rafineryjny z naftoportem oraz z dobrze rozwiniętą siecią połączeń do innych ropociągów,
- turystycznie i rolniczo atrakcyjny rejon Żuław. Należy przyjąć ogólnokrajowy plan zapobiegający corocznym powodziom na tym obszarze, ponieważ jest to problem ogólnopolski; Program „Żuławy 2010”, stworzony na szczeblu wojewódzkim, w Sejmie nie został przyjęty przy braku kilku głosów.

Wojewoda podsumowując przyznał, że słusznym jest założenie, iż dla sprawnego koordynowania rozwoju społeczno – gospodarczego konieczne jest konsultowanie i omówienie założeń Narodowego Planu Rozwoju 2007-2013 z dużym wyprzedzeniem. Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013 daje szansę na powiązanie wizji strategicznej na poziomie krajowym i regionalnym.

Ad.5.

Minister Ewa Okoń-Horodyńska z Ministerstwa Nauki i Informatyzacji w swoim wystąpieniu podkreśliła tezę: jednym z podstawowych założeń Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013 jest sprostanie wyzwaniu, aby rozwój nauki i badań mogły być jednym z warunków rozwoju gospodarki opartej na wiedzy. Priorytetami strategii rozwoju są wiedza, informatyzacja i konkurencyjność. Powinno się je osiągnąć poprzez wzrost wykorzystania środków pozabudżetowych państwa na badania naukowe, wykorzystanie środków z funduszy strukturalnych, budowę polskiej bazy badawczej, rozwój potencjału naukowo-badawczego, rozwój społeczeństwa informacyjnego oraz opracowanie Narodowej Strategii Innowacji.

Ad.6.

Prof. Jacek Szlachta zwrócił przede wszystkim uwagę na fakt, że główną cechą Narodowego Planu Rozwoju jest jego funkcja podstawy negocjacyjnej w rokowaniach z Unią Europejską. Porównał programowanie strategii w warunkach polskich do drogi irlandzkiej, według której proces programowania objął trzy plany rozwoju.

W konsekwencji realizacji Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013 powinny nastąpić efekty takie jak: zintegrowane podejście do rozwoju społeczno-gospodarczego, zasadniczo ograniczona skala tradycyjnych działań wyrównawczych i bardziej nowoczesna struktura wydatków.

Ad 7.

W dyskusji, która wywiązała się z wyniku wcześniejszych wystąpień głos zabrali:

Jan Zarębski - Przewodniczący Gdańskiego Związku Pracodawców stwierdził, głównym problemem gospodarki polskiej jest wysoki poziom bezrobocia. Wynika on głównie z zaangażowania nowych technologii w przedsiębiorstwach w celu zwiększenia konkurencyjności. Jednak zapotrzebowanie na dobrze przygotowane kadry jest wciąż bardzo wysokie, ponieważ wiedza nie przekłada się bezpośrednio na wzrost innowacyjności. Dlatego istotne jest zagospodarowanie na rynku pracy absolwentów szkół i uczelni wyższych. Wypełnianie założeń przyjętej w 2000 r. Strategii Lizbońskiej: uczynienie z Unii Europejskiej do 2010 r. najbardziej konkurencyjnej, dynamicznej i opartej na wiedzy gospodarki świata jest najlepszym sposobem na szybki rozwój społeczno – gospodarczy.

Janusz Rachoń - Rektor Politechniki Gdańskiej z dużą satysfakcją odnotował, że jednym z głównych założeń NPR 2007-2013 to wzrost nakładów na badania naukowe. Podziela tezę, że inwestowanie w naukę i edukację to inwestowanie strategiczne. Jednak należy mówić o konkretach. W Sejmie jest projekt ustawy o szkolnictwie wyższym, jednak prace nad nią posuwają się dosyć wolno. Nie jest to problem szkolnictwa publicznego i niepublicznego, lecz lobby słabych szkół niepublicznych i lobby pozostałych szkół.

Rektor Rachoń zwrócił się z pytaniem, jak ma się teza wygłoszona przez Minister Horodyńską o przekładaniu się wiedzy na innowacje w gospodarce do losów projektu Politechniki Gdańskiej dotyczącego finansowania nowoczesnego, europejskiego laboratorium materiałów budowlanych. Projekt od dwóch lat nie może uzyskać poparcia Komitetu Badań Naukowych, jako że jest „za mało naukowy”. Rektor Rachoń z zadowoleniem przyjął informację o finansowaniu Centrów Zaawansowanej Technologii, jednak szkoda, że 8 lub 9 na 19 pochodzi z Warszawy.

Następnie Rektor poruszył kwestię możliwości komercjalizacji wyników badań naukowych. Politechnika w tej kwestii prowadzi od kilku lat bardzo intensywne działania w tej sprawie. Jednak trzeba mieć świadomość, że aby młody

naukowiec mógł robić karierę akademicką, nie może zajmować się komercjalizacją wyników badań naukowych. Komitet Badań Naukowych w zakresie parametrycznej oceny jednostek naukowych kieruje się wyłącznie Listą Filadelfijską, Impact Factor itd. Dla przykładu, zespół, który opracował i wdrożył technologię ludzkiej insuliny, dostał tyle samo punktów w ocenie parametrycznej ile dwie prace przeglądowe.

Rektor Rachoń również podkreślił, Politechnika Gdańska stara się zmienić charakter absolwenta. Władze uczelni chcą, aby 20% absolwentów tworzyło własne firmy, 30% absolwentów pracowało na własny rachunek, a 50% szukało pracy najemnej. Jednak nie ma ogólnokrajowego systemu tworzenia małych przedsiębiorstw pracujących w oparciu o nowoczesne technologie. W innych krajach są ogólnokrajowe, regionalne i lokalne strategie oraz tzw. systemy „join venture capital”.

Rektor podsumowując stwierdził, że należy inwestować w naukę i edukację, ponosić poziom kształcenia, ale należy przejść od ogólnych założeń do konkretnych działań i stworzyć realny, spójny system wspierania nauki.

Roman Kaliszan – Prorektor ds. Nauki Akademii Medycznej w Gdańsku zwrócił uwagę na stosunek wiekowy kadry naukowej. Postulował, że należy podjąć działania w celu zwiększenia aktywności i wzrostu zatrudnienia młodych pracowników naukowych na uczelniach, jako że mówi się coraz częściej o gerontokracji w nauce. Należy temu przeciwdziałać.

Feliks Pankau – Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego. Dyrektor Pankau przypomniał, że ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003r. nałożyła na samorząd województwa uzupełnienie Planu Zagospodarowania Przestrzennego o Plan Rozwoju Obszaru Metropolitalnego. Granice tego obszaru ma ustalić Rządowe Centrum Studiów Strategicznych. Jednak na temat metropolii brak uwag w innych dokumentach. Nie wspomina się o nich prawie wcale także w założeniach NPR. Tematowi metropolii należy poświęcić więcej miejsca, jako że obszary metropolitalne muszą stać się konkurencyjne w stosunku do innych krajów.

Piotr Mazur - Burmistrz Kępic. Burmistrz zwrócił uwagę, że polityka państwa zmierza od dłuższego czasu w kierunku zrzucania ciężaru trudnych zadań z zakresu oświaty, pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych na gminy. Istnieje obawa, że za tym nie pójdą środki finansowe na realizację tych działań. Zatem nie tylko szczebel wojewódzki samorządu jest uprzedmiotowiony w kontaktach z rządem. Burmistrz zwrócił się z apelem o zwrócenie uwagi na problemy gmin w kontekście NPR 2007-2013.

Premier Hausner ustosunkował się do przytoczonych wypowiedzi. Jako pierwszą poruszył kwestię podniesioną przez **Rektora Kaliszana**. Stwierdził, że dla firm, zwłaszcza stosujących zaawansowane technologie, nie jest korzystne zwalnianie starszych pracowników i przyjmowanie młodych ze względu na

kwalfikacje i doświadczenia i konieczność obciążenia zarobków świadczeniami. Premier osobiście jest przeciwny skracaniu okresu aktywności zawodowej, bo załamują się wówczas systemy finansowania zabezpieczenia społecznego, co daje negatywne bodźce dla rozwoju gospodarczego i uniemożliwia zwiększanie wskaźnika zatrudnienia. Należy zatem działać w odwrotnym kierunku. Tak narodził się pomysł „Programu 50 Plus”, który ma tworzyć bodźce zachęcające pracodawcę i pracownika do pozostania na rynku pracy oraz pomysł elastycznego wieku emerytalnego. Wszystkie te przemyślenia prowadzą do wniosku, że należy stworzyć system zarządzania wiekiem w celu zagospodarowania zasobów ludzkich. W odniesieniu do problemów poruszonych przez Rektora Kaliszana Premier stwierdził, że kwestia ta może zostać rozwiązana na poziomie statutów uczelni, gdzie można wprowadzić zapis o limicie wieków dla stanowisk kierowniczych.

W nawiązaniu do wystąpienia **Marszałka Kozłowskiego** i w odpowiedzi na stanowisko **Burmistrza Mazura** Premier stwierdził, że istotnie konieczny jest rozdział zadań samorządu województwa i urzędu Wojewody. Potrzebny jest w tej kwestii projekt ustawy opracowany przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. W kwestii przerzucania zadań na gminy bez delegowania środków Premier przypomniał, że gminy mają silną ochronę w dochodzeniu swoich praw w postaci ustaw, w tym ustawy zasadniczej.

Premier w odniesieniu do wypowiedzi **Wojewody Kurylczyka** stwierdził, że program dotyczący Żuław nie musi zostać przyjęty w formie ustawy, może być również programem rządowym. Natomiast w sprawie autostrady A1 wciąż trwają rozmowy. Jeżeli uwaga dotycząca dostrzeżenia wagi gospodarki morskiej nie wiąże się z postulatem odrębnej ustawy o gospodarce morskiej, wówczas jak najbardziej jest to postulat słuszny.

Premier odniósł się pozytywnie do wypowiedzi **Rektora Rachonia**. Poparł stanowisko dotyczące postrzegania uczelni jako inkubatora przedsiębiorczości i innowacji, która powinna kształcić studentów tak, aby umożliwić im start w życie zawodowe. Potrzebne są do tego m.in. fundusze typu venture capital, których w Polsce wciąż jest mało. Jednak Minister Herbst nadzoruje powstawanie ustawy o krajowym funduszu kapitałowym, która powinna ułatwić powstawanie tego typu funduszy. Premier zwrócił się z bezpośrednią prośbą do Rektora Rachonia o konkretne propozycje w tej sprawie.

Odpowiadając na wątpliwości **dyrektora Pankaua** Premier stwierdził, że w założeniach NPR 2007-2013 miasta są obecne poprzez kategorię rewitalizacji obszarów miejskich. Zapisów dotyczących *stricte* obszarów metropolitalnych nie ma, lecz nasuwa się pytanie, czy one być muszą w dokumencie, który tworzy skalę krajowej. Kiedy mówi się o centrach rozwoju, mówi się wówczas również pośrednio o metropoliach. Należy zatem znaleźć elementy

strategiczne dotyczące metropolii w różnych dokumentach, pozytywnie się do nich dostosować i je wykorzystać.